ומוקמינן לכולהו בידא דלוקח · תימה מעיקרא נמי מוקמיה ביד הלוקח לפוכי מטרתא למה לי דאמר הבעל מוליא מיד הלוקח ואחריך מיד הבעל ולוקח מיד אחריך ואמר ר' דנפקא מינה כשיוליא הבעל מיד הלוקח תחלה אם יעשה פשרה ביניו לאחריך יפסיד הלוקח ואין נראה לי דא"כ הא דפריך מאי שנא מהא דתנן ומשני התם אית להו פסידא לכולהו הכא לוקח הוא דאית ליה פסידא מה הועילו חכמים בתקנתם כיון דמלי למיעבד פשרה בעל ואחריך ויפסיד הלוקח אלא נראה לי דלאו דוקא קאמר שיוליא הבעל מיד הלוקחות אלא מתוך שאם היה מוליא הבעל מיד הלוקח היה אחריך מוליא מיד הבעל ולוקח מיד אחריך מעיקרא נמי מוקמינן ליה בידא דלוקח משום דאית ליה פסידא ולא יוכל בעל להוליא מידו: **וכן** בעל חוב ושני לקוחות וכן אשה ים לתמוה אמאי ליעטריך למיתני כל הך גוונא וי"ל דצריכי דאי מקמייתא הוה אמינא הראשונה מוליאה מיד השניה כיון (א) דאין לשניה כל כך פסידא שאוכל לגבות מבעלה ושיעבודא של ראשונה קודם וכדין הוליאה אבל בעל חוב מלוקח לא ואי אשמעינן בעל חוב מלוקח כדי שלא תעבול לא בפני לוין אבל אשה בעלת חוב מלוקח לא להכי צריכי כולהו:

והא מעשים בכל יום דהא גברא דמישכן ליה פרדיסא לחבריה לעשר שנין וקש לחמש שנין, ואתא לקמייהו דרבנן וכתבו ליה טירפא, התם נמי אינהו הוא דאפסידו אנפשייהו, ביון דהוו ידעי דפרדיסא עביד דקיש לא איבעי להו למיזבן, והלכתא אישתדוף בני חרי טרפא ממשעבדי/אמר אבי "נכסי ליך ואחריך לפלוני" ועמדה ונסת, בעל-לוקח הוי ואין לאחריך במקום בעל כלום, כמאן? כי האי תנא דתניא נכסי ליך ואחריך לפלוני, ירד הראשון ומכר, השני מוציא מיד הלקוחות דברי רבי, רשב"ג אומר אין לשני אלא מה ששייר ראשון ומי אמר אביי הכי *והאמר אביי "איזהו רשע ערום - זה המשיא עצה למכור בנכסים כרשב"ג"? מי קאמר תינשא, נשאת ומכרה, ומתה, הבעל מוציא מיד הלקוחות, ואחריך מיד בעל, ולוקח מיד אחריך, ומוקמינן לכולהו בידא דלוקח מאי שנא מהא דתנן ומחזרות חלילה עד שיעשו פשרה ביניהן? *התם אית להו פסידא לבולהו הכא לוקח הוא דאית ליה פסידא, אזל רפרם אמר לשמעתא קמיה דרב אשי, מי אמר אביי הכי והאמר אביי "נכסי ליך ואחריך לפלוני" עמדה ונסת בעל לוקח הוי ואין לאחריך במקום בעל כלום? א"ל התם דאמר לה כשהיא פנויה הכא דאמר לה כשהיא נשואה, מאי קאמר לה אחריך ליקני, בעל לא ליקני: וכן בעל חוב: תנא וכן בעל חוב ושני לקוחות וכן אשה בעלת חוב ושני לקוחות:

הדרן עלך מי שהיה נשוי

אלמנה *ניזונת מנכסי יתומים, מעשה ידיה שלהן, ואין חייבין בקבורתה, יורשיה יורשי כתובתה חייבין בקבורתה: **גמ'** איבעיא להו ניזונת תנן - או הניזונת תנן: "ניזונת" תנן *וכאנשי גליל ולא סגידלא יהבי לה או דלמא "הניזונת" תנן וכאנשי יהודה ואי בעו לא יהבי לה? תא

ומא מעשים בכל יום · דדיינין דנין דכיון דאשתדוף בני חרי טריף ממשעבדי: **פרדיסא** · כרם: **לעשר שנים** · שיאכלנה עשר שנים ותחזור לבעלים בלא מעות דכתב ליה במשלם שנים אילין היפוק ארעא דין בלא כסף: **וקש** · הזקין: **מיסו אפסיד מנפשיה** · לוקח שלקח שדה מיד זה שמשכן כרם זה באחריות לאוכלו י' שנים: **עביד דקיש** · והדר מלוה על הלקוחות: **נכסי ליך** · *אמר לפניה נכסי ליך ואחריך לפלוני: **בי סאי תנא** · כר"ש דאמר מכירתו מכירה: **ואמר אביי נכסי ליך כו'** · לקמן מוקי להא שמעתא *בתרייתא באומר לנשואה: **הבעל מוליא מיד הלוקח** · אם בא לדון עמו יכול הוא ליזקת בדין שהוא לוקח ראשון: **ואחריך** · יכול להוליא מיד הבעל דכי אמר אביי אין לאחריך במקום הבעל כלום שנתן לה כשהיא פנויה ונסת אבל באומר לנשואה ה"ק לה "אחריך ליקני, בעל לא ליקני": **ולוקח מיד אחריך** · כר"ש דאמר דמכירת הראשון מכירה: **ומוקמינן לה בידא דלוקח** · אין ב"ד מזקקין [בפעם הזאת אם בא להוליאן מיד הלוקח שאין הפעם הזאת דומה לראשונה מתחלה שנכנס להם לוקח זה מכח מכירת האשה שנכנס לטעון אני לקחתי ראשון אבל בזו שהוליאן מיד אחריך שאין הבעל זוכה אלא בדין אם בא לדון בדין מזקקין] לבעל כדקאמר טעמיה לקמיה: **וכן בעל חוב ושני לקוחות** · ראובן עשה בשמעון מנה ולו שתי שדות ומכרן לשניים זו בחמשים וזו בחמשים וכתב ב"ח לוקח שני דין ודברים אין לי עמך ב"ח נוטל מיד הראשון וכאן אין לומר שלקחתי מקום שתגבה הימנו שהרי חובו לגבר שתיהן ולוקח ראשון מוליא מיד* השני וב"ח חוזר ומוליא אף זו מן הראשון ולוקח שני מב"ח ומחזרין חלילה עד שיעשו פשרה: **וכן אשה בעלת חוב** · שהיה לה חוב כתובתה על בעלה ומכל שתי שדותיו לשניים ואין בשניהם אלא כדי כתובתה וכתבה לשני דין ודברים אין לי עמך האשה מוליאה מיד לוקח ראשון, והוא מן השני והאשה מן הראשון, והשני מן האשה, ולוקח ראשון מיד השני וחוזרין חלילה:

הדרן עלך מי שהיה נשוי

אלמנה · ניזונת מנכסי יתומים מעשה ידיה שלהן · גרסי' בלא וי"ו ולא גרסי' ומעשה ידיה שלהן בוי"ו היכי מבעיא ליה בגמ' אי ניזונת תנן אי הניזונת תנן על כרחך ניזונת תנן מדקתני ומעשה ידיה שלהן. מ"ר: **ואין** חייבין בקבורתה · וא"ת פשיטא להא בעל גופיה לא מיחייב בקבורתה היכא דלא ירית כתובתה דקי"ל קבורתה תחת כתובתה וי"ל דהיא גופה קמ"ל מתני' דקבורתה תחת כתובתה דאלכתי לא שמעי' ליה בשום מקום במשנה מיהו תימה הא דלא קתני ואין חייבין בפרקונה ואי משום דבעי למיתני יורשי כתובתה חייבין בקבורתה הא נמי פשיטא אלא מי יקברנה וכי תימא ביבמה אתא לאשמועינן דיורשי כתובתה חייבין בקבורתה ולא יורשי נכסי מלוג מ"ל מאי אליטריך למידק לעיל מדקתני יורשיה יורשי כתובתה איזהו אלמנה שיש לה שני יורשין תיפוק ליה מדאליטריך למיתני הך בבא כלל וי"ל דאליטריך לאשמועינן אפי' היכא דלא שקלה אלמנה כתובה כגון דליכא אלא מטלטלי אינן חייבים בקבורתה ואע"ג דהשתא הוו יורשי כתובתה כיון שאינה גובה אותה מהם:

ניזונת תנן וכאנשי גליל כו' · הא לא מבעיא ליה היכי סתם תנא דמתני' ולענין הלכתא כמאן דהא אשכחן פלוגתא דרב ושמואל בהא לעיל שילהי שערה (דף לד: ושם) ועוד היכי פשיט בתר הכי מדשמואל הא שמואל פסק לעיל כאנשי גליל אלא נראה לי הכי פירושו ניזונת תנן וכאנשי גליל שהיא ניזונת על כרחן של יתומין והלכך מעשה ידיה שלהן אבל לאנשי יהודה שמדעתם ניזונת ויכולין לסלקה אין מעשה ידיה שלהן או הניזונת תנן וכאנשי יהודה דאפילו לאנשי יהודה דאי בעו לא יהבי לה אפ"ה מעשה ידיה שלהן · מ"ר:

תא

בקבורתה · אם מתה שהרי יורשיה גובין כתובתה מיורשי הבעל ועליהן לקוברה שהרי בעלה תחת כתובתה מייב בקבורתה, עכשיו שאינו יורשה היא תקבור עצמה: **גמ'** אנשי גליל היו כותבין "לת תהא יתבת בביתי ומיתזנא מנכסי כל ימי מיגר תרמלותיך בביתי": **כאנשי יהודה** · היו כותבין "עד שירלו היורשין ליתן לך כתובתך" לפיכך אם רלו היורשין נותנין לה כתובתה ופוטרין אותה: **הניזונת תנן** · והכי קתני אלמנה הניזונת מנכסי יתומים מעשה ידיה שלהם כל זמן שהם רוצים לזונה: אי

תוספות רי"ד

אלא מוו אינו גובה משאר נכסים: אמר אביי נכסי לך ואחריך לפלוני ועמדה ונשאת בעל לוקח הוי ואין לאחריך במקום בעל כלום פי' בעודה פנויה א"ל וכיון שנשאת בעל לוקח הוי כראמרינן בתקנת אושא דבעל שיורהו רבנן בנכסי אשתו בלוקח כמאן כי האי תנא דתניא נכסי לך ואחריך לפלוני וירד האי' ומכר ואכל הב' מוציא מיד הלקוחות דברי ר' רשב"ג אומר אין לב' אלא מה ששייר האי' פי' אלמא היכא דמכר מכרו קיים ואין לשני כלום ה"נ כשנשאת כאילו מכרתן לו דמי ואין לאחריך במקום בעל כלום: ומי אמר אביי הכי והאמר אביי איזהו רשע ערום זה המשיא עצה למכור בנכסים כרשב"ג ומהדר מי קאמר הנשא נשאת קאמר: ואמר אביי נכסי לך ואחריך לפלוני ומתה הבעל מוציא מיד הלקוחות ומ"ש מהא דתנן וחוזרות חלילה עד שיעשו פשרה ביניהם התם אית פסידא לכולהו הכא לוקח הוא דא"ל פסידא אזל רפרם אמר לשמעתי' קמי' דר"א ומי אמר אביי הכי והאמר אביי נכסי לך ואחריך לפלוני ועמדה ונשאת בעל לוקח הוי ואין לאחריך במקום בעל כלום א"ל התם דא"ל כשהיא פנוי' הכא דא"ל כשהיא נשואה מאי קא"ל אחריך ליקני' בעל לא ליקני.פי' מילתא קמייתא דאביי דא"ל כשהיא פנוי' והלכך לכשנשאת בעל לוקח הוי וכאילו מכרתן לו דמי ואין לאחריך על הלוקח כלום כדאמר רשב"ג ובילתא בתרייתא דאביי דא"ל כשהיא נשואה דכי קא"ל אחריך לפלוני הכי קא"ל אחריך לקני ולא בעל הלכך כשמכרה ללוקח ומוציא מיד הלקוחות כדין כל אשה שהבעל מוציא מיד הלקוחות משום דהוא לוקח ראשון ואחריך יבוא ומוציא מיד הבעל דהא אמר לה אחריך ליקני בעל לא ליקני ולוקח יבוא ומוציא מיד אחריך כרשב"ג דאמר אין לאחריך במקום לוקח כלום ומוקמינן להו בידא דלוקח שאם יבא עוד הבעל להוציאם מיד הלוקח אין ב"ד נוקקין לו שאין הפעם הזאת דומה לראשונה שמתחלה כשנכנס להם לוקח זה מכח מכירות האשה יכול הבעל לטעון אני קניתי ראשון אבל בפעם הזאת שהוציאן הלוקח מיד אחריך שלא הי' הבעל וזכה אצלה בדין אין ב"ד נוקקין לבעל להוציאן מיד הלוקח ול"א שיחזור חלילה כדתנן במתני' משום דלוקח הוא דא"ל פסידא דיהיב זוזי אבל בעל ואחריך לא יהבו זוזי אבל במתני' דכלהו אית להו פסידא כלן שוין וצריכים לעשות פשרה ביניהן. ומכאן מוכח דמודה רשב"ג דפליג בפירקן דלעיל בכותב לאשתו דו"ד א"ל בנכסיך בחייך ובמותך דקאמר ר"ש שאם מתה אינו יורשה ורשב"ג אומר אם מתה יירשנה שהתנה עמה"ב ותנאי בטל במנהג שאנו מתנים שאם תמות האשה בלא בנים שתחזור הנדוניא ליורשי אבי' שהתנאי קיים דע"כ לא קאמר רשב"ג אלא בנ"מ דמסילא נפל לה אבל היכא דדעת אחרת מקנה אותו שתמנה והלכ לפי דעת המקנה דהא אביי הכא כרשב"ג ס"ל ואמר דאחריך קני ובעל לא ליקני: וכן ב"ח וכן אשה וב"ח. תנא וכן ב"ח וב' לקוחות וכן אשה ב"ח וב' לקוחות פי' ראובן לוה משמעון מנה ולו שתי שדות ומכרן לב' לקוחות זו בנ' וזו בנ' וכ' ב"ח לוקח ב' דו"ד א"ל עמך ב"ח מוציא מיד הא' וכאן א"ל הנתחי לך מקום שתגבה ממנו שהרי חובו כנגד שתיהן ולוקח א' מוציא מיד לוקח ב' וב"ח חוזר ומוציא אף זו מן הא' ולוקח ב' מב"ח וחוזר חלילה עד שיעשה פשרה ביניהן ואם רוצה לוקח שני מתפשר עם לוקח א' ולא יהי' לב"ח כלום שהוא אומר לו התפשרי עמי ואל תחרוף השדה מידי שאם תטרוף אותה שיבוא ב"ח ויטרפנה ממך ועלי אינו לבוא אם יתפיים עמו לוקח א' במעות אין לו לבע"ח כלום וכן אשה ב"ח שהיה לה חוב כתובתה על בעלה ומכר כ' שדותיו לשנים ואין בשתיהן אלא כנגד כתובתה וכתבה לב' דו"ד אל"ע האשה מוציאה מיד לוקח א' והוא מן הב' והאשה מן הא' והחוזרת חלילה עד שיעשו פשרה ביניהן: **פי"א אלמנה** נזונית מנכסי יתומים ומעשה ידיה שלהן ואינן חייבין בקבורתה יורשי' יורשי כתובתה חייבים בקבורתה.פי' אחרי שהן זנין אותה הן זוכים במע"י כמו שהיתה עושה לבעל שתקנו מזונות תחת מע"י ואין חייבים בקבורתה שאחרי מותה באין יורשי' וחובבים כתובתה מן היתומים

לו א מיי' פי"ע מהל' מלוה ולוה הל' ב סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' קיח סעיף יב [וכרב אלפס ניטין פ"ט ד' קפח]:

[סוכה מד. וש"נ] לח ב מיי' פי"ב מהל' זכיה הל' יב טוש"ע ח"מ סי' רמח סעי' מ וטוש"ע אה"ע סי' לח סעיף ב [וכרב אלפס ב"ב פ"ח דף רכ]:

לט ג מיי' שם הל' ג טוש"ע אה"ע שם וטוש"ע ח"מ שם סע"ח:

מ ד מיי' שם הל' ט טוש"ע ח"מ שם סעיף ג:

מא ה מיי' שם הל' יב טוש"ע אה"ע שם וטוש"ע ח"מ שם סעיף ח:

מב ו מיי' פי"ע מהל' מלוה ולוה הל' ח סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' קיח סעיף ב:

מג ז מיי' פי"ח מהל' איסורי ביאה הל' ח סמג עשין מח ולאוין פלא טוש"ע אה"ע סימן לג סעיף ג:

מד ח מיי' שם הל' ו סמג שם טוש"ע אה"ע סי' לה סעי' ח:

מה ט מיי' וסמג שם טוש"ע אה"ע סי' לד סעיף ז:

מו י מיי' וסמג שם טוש"ע אה"ע סי' פט סעיף ד:

[עי' ב"מ קנו:] ל"ל לקמן מוקי לה בשמעתין אמר לפניה כו' רש"ל

ל"ל בתרייתא דאביי באומר לנשואה רש"ל

נוסח אחר

ב' פסקי אוקי בידא דלוקח נכסים דאשה ואחר לפלוני

מה הדין אם הוא מוכרים לשרים

ג) מה הם בנדוניה

נוסח בירור לגרס "ניזונת" "הניזונת"

ב"ב קנו: [סוטה כא:]

סוטה כא: ב"ב קנ: קידו: [ערכין כג.]

נ"י כ"י

[עי' תוס' ב"ב קנו: ד"ה התם]

נעיל מג. פאי

*נ"ל דראשון והאי קנו באחריות

[נ"ל והאשה מוזכת ומוליאה אף זו מן הראשון והשני מן האשה וכו' רש"ל]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה וכן כו' דאין לשניה: נ"ב עיין בב"מ סי' לג: